

PVP Ochrana spotřebitele
JUDr. Jana Dudová, Ph.D.
Příklady do seminářů

I. seminář - volný oběh výrobků a služeb

1. Firma A, mající sídlo v SRN, má v úmyslu dovážet do ČR výrobek, který nevyhovuje vnitřním předpisům země původu. Konkrétně se jedná o vyšší obsah barviv a konzervantů v čokoládovém krému určeném pro děti.
 - Zabývejte se otázkou, zda uvedená potravina je či není v souladu s naší vnitřní legislativou.
 - Navrhněte u obou shora nastíněných alternativ správný právní postup.

2. Koncern na výrobu a distribuci jedlých olejů B. chce na našem vnitřním trhu prosadit dovoz stolního oleje z Belgie. Uvedený olej je vyroben z geneticky modifikované kukuřice.
 - Jaký právní postup je zapotřebí dodržet?
 - Za jakých podmínek může být dovoz takového výrobku zakázán?

3. Firma C., sídlící na území ČR, chce vyvážet do Rakouska uzeniny, které současně bez jakýchkoliv problémů distribuuje i na našem trhu. Dle vnitřních předpisů platných v Rakousku však tyto výrobky nesplňují předepsané množství masa, a naopak obsahují některé problematické chuťové přísady a barvivo, které potenciálně mohou být z hlediska zdraví spotřebitele nebezpečné. Dovoz takových výrobků je proto z rakouské strany odmítnut a zakázán.
 -

4. Firma D. z Velké Británie dováží na náš trh hovězí maso. Tuzemský obchodní koncern E toto maso odmítne z důvodu vyšší bezpečnosti ochrany zdraví spotřebitelů před možným výskytem BSE a zároveň deklaruje, že zajišťuje prodej hovězího masa majícího původ výhradně v tuzemsku.
 - Jsou námitky koncernu E právně relevantní?
 - Zabývejte se pozicí firmy D.

5. Podnikatelský subjekt F se zabývá distribucí elektronických výrobků z Číny (Tchaj Vanu) na náš trh...
 - Jaké požadavky musí splňovat?
 - Zabývejte se ochranou spotřebitele v případě nesplnění požadavků na jejich bezpečnost.

II. seminář – veřejnoprávní úprava na ochranu zdraví spotřebitele – vzájemné souvislosti

1. Pan X., mající živnostenské oprávnění na výrobu keramických předmětů, prodává ozdobné keramické hrníčky (jedná se o repliku historického nádobí). Toto nádobí obsahuje těžké kovy, které jsou při používání vylučovány a jsou tak nebezpečné z

hlediska zdraví spotřebitele. Pan X. namítá, že uvedené nádobí má pouze ozdobný charakter a není určeno k běžnému užívání.

- Proveďte právní rozbor z hlediska ochrany zdraví spotřebitele.
- Zejména se zabývejte adekvátním označením prodávaného zboží a informací pro spotřebitele.
- Které kontrolní orgány jsou příslušné řešit nápravu?
- Jak se mohou bránit poškození spotřebitelé?

2) Firma Z vyráběla v letech 1975 až 1990 nábytek z dřevotřísky, který obsahoval zdraví nepřípustné množství formaldehydu. Nyní se na ni obrací spotřebitel, který se cítí být, při dlouhodobém pobytu v prostoru zamořeném výpary z takového nábytku, poškozen na zdraví. Poškození zdraví má spočívat ve vzniku alergických reakcí a zejména v potížích dýchacího ústrojí (astmatické potíže).

- Formulujte argumentaci svědčící jak ve prospěch firmy Z, tak i poškozeného spotřebitele.
- Navrhněte formu nápravy.

3) Na našem vnitřním trhu se v obchodní síti prodávaly dětské gumové hračky, svým charakterem určené pro nejmenší věkovou kategorii, které při kontaktu s tělem (a zejména slinami) dítěte vylučovaly zdraví nebezpečné karcinogenní látky.

- Je možné se nějak vyvinut v pozici výrobce těchto hraček?
- Zabývejte se odpovědnostními vztahy

4) Firma H. distribuuje dekorační předměty z umělé hmoty, které věrně napodobují jižní ovoce.

- Jakým způsobem musí být tyto předměty označeny?
- Jak lze chránit spotřebitele (zejména nejmenší děti) před případnou záměnou takových předmětů s potravinou a tím i před možným ohrožením jejich zdraví?

5) Paní XY si nakoupila od zásilkové služby kosmetiku. Při aplikaci této kosmetiky se u paní XY objevila výrazná alergická reakce, takže musela vyhledat lékařskou pomoc.

- Zabývejte se odpovědnostními vztahy
- Jakým způsobem lze prokázat kauzální nexus mezi použitou kosmetikou a poškozením zdraví?

III. seminář – soukromoprávní úprava, odpovědnostní vztahy, nekalosoutěžní chování

- 1) Paní U si v lékárně zakoupila preparát na zhubnutí. Při aplikaci tohoto preparátu sice zhubla 3 kilogramy, avšak jen krátkodobě, záhy se dostavil tzv. „jojo efekt“ a přibrala na váze cca o 8 kg více, než vážila před zahájením hubnutí.
 - Obrací se proto na příslušnou lékárnou a žádá o satisfakci. Poukazuje přitom na okolnost, že v příbalovém letáku nebylo nic o takovém nežádoucím jevu uvedeno a že nebyla ani při koupi tohoto výrobku na uvedené upozorněna.
 - Proveďte právní rozbor.

- 2) Pan T. v důsledku vadné elektroinstalace výrobku – dle jeho návodu – byl zasažen elektrickým proudem. V důsledku toho došlo u pana T. k zástavě srdce a přivolaný lékař již jen konstatoval smrt.
 - Analyzujte příslušné odpovědnostní vztahy
 - Zabývejte se nároky pozůstalých.

- 3) Ze zprávy publikované v odborném tisku vyplývá, že věková kategorie malých dětí , hrajících si na veřejných pískovištích, je v důsledku kontaminace písku na těchto pískovištích nebezpečnými bakteriemi a těžkými kovy ohrožena na zdraví.
 - Kdo je zodpovědný za stav veřejných pískovišť?
 - Kdo je příslušný ke kontrole a zjednání nápravy? Jak?
 -

- 4) Děti z tábornického oddílu pod vedením svého vedoucího se ubytovaly v turistické ubytovně. Protože bylo chladné počasí, jejich vedoucí zatopil v kamnech na pevná paliva instalovaných v ubytovně. Při vytápění objektu došlo v důsledku nedokonalého spalování a odvádění kouře z kamen k otravě několika dětí nebezpečnými zplodinami. Musely být proto hospitalizovány v nemocnici, některé z nich s vážnými zdravotními komplikacemi, které budou mít trvalé následky.
 - Zabývejte se možnostmi satisfakce ze strany dětí, resp. jejich zákonných zástupců
 - Analyzujte odpovědnostní vztahy.

- 5) Paní Ž příležitostně prodává ve stánku domácí klobásy. Kontrolou je zjištěno, že tyto výrobky jsou vyrobeny z nekvalitního masa, rozemletých šlach a kostí a obsahují zároveň značný podíl mouky, barviva a dalších přísad. Paní Ž. namítá, že uvedené výrobky sama nevyrábí, dodavatelem je soukromá firma C.
 - Je de lege lata možné takové výrobky uvádět na trh?
 - Zabývejte se odpovědnostními vztahy a příslušnými kontrolními mechanismy
 - Jak je před těmito výrobky chráněn spotřebitel?

IV. seminář – potraviny, systém rychlého varování

- 1) Na tuzemském trhu je prodáván cca 15 let výrobek - sojová omáčka, který dle náhodné kontroly obsahuje ve vysoké koncentraci některé zdraví nebezpečné (karcinogenní) látky. Výrobce argumentuje tím, že neexistovala a dosud neexistuje hygienická norma, která by nějak složení uvedeného výrobku regulovala.
 - Naznačte správný právní postup
 - Zabývejte se zejména rychlým varováním spotřebitele, a to nejen u nás, ale i v členských státech EU.

- 2) Svaz spotřebitelů se obrací se stížností na dodavatele čerstvých jahod . Ve stížnosti uvádí, že mají důvodné podezření, že uvedené ovoce bylo ozářeno ionizujícím zářením, neboť nepřiměřeně dlouho vydrží čerstvé a nekazí se. Požaduje vysvětlení a konkrétní informaci, týkající se oběhu tohoto ovoce.
 - Je dodavatel ovoce povinen na takovou stížnost reagovat?
 - V případě, že skutečně bylo ovoce z důvodu zachování jeho delší trvanlivosti ozářeno, jak se spotřebitel tuto informaci dozví?

- 3) Paní D. nabízí na tržišti k prodeji houby, o nichž tvrdí, že jsou jedlé. Je však upozorněna na okolnost, že může být sankcionována za nedoložení odborné kvalifikace k takové činnosti.

- Proveďte právní rozbor. Kdo je oprávněn uvedené kontrolovat?
 - Zabývejte se situací, že mezi nabízenými houbami bude kontrolou zjištěna houba jedovatá.
- 4) V provozovně rychlého občerstvení je namátkovou kontrolou zjištěno, že je skladováno a nabízeno k prodeji také zboží s prošlou dobou trvanlivosti, některé je plesnivé a zapáchající.
- Který kontrolní orgán je příslušný uvedené řešit?
 - Navrhněte správný právní postup.
 - Lze se dodatečně, po zveřejnění výsledku kontroly, ze strany spotřebitelů nějak zhojit? Pokud ano, jak?
- 5) Na tuzemském trhu je prodáván výrobek - Evidentně chybí informace o výrobku v českém jazyce - GMO

V. seminář – dobrovolné nástroje – ekoznačky, ISO, EMS, EMAS

- 1) Koncern, zabývající se recyklací starého papíru, má zájem navenek prezentovat okolnost, že vyrábí své výrobky ekologicky šetrnějším způsobem.
- Poradte vhodný způsob mající zároveň oporu v relevantním označování takových výrobků.
 - Pokuste se uvést důvody, resp. motivaci výrobce k takovému počínání.
 - Jak by bylo de lege lata možno postupovat v případě zneužití označení ekologicky šetrného výrobku?
- 2) V tisku se objevila zpráva, že při veterinární kontrole bylo zjištěno, že jeden kus hovězího dobytka, chovaného panem X oficiálně v režimu ekologického zemědělství, onemocněl syndromem BSE (nemocí „šílených krav“). Z dostupných informací o této nemoci je však známo, že nemoc je přenosná zejména z rozemletých masokostních přípravků.
- Zabývejte se smyslem ekologického zemědělství a aplikací masokostní moučky v režimu ekologického zemědělství.
 - Zkoumejte v úvahu přicházející odpovědnostní vztahy.
- 3) Firma ABC, zabývající se výrobou pracích prášků, má v úmyslu zavést v rámci svého provozu opatření k „čistější výrobě“ bez fosfátů sloužící k ochraně životního prostředí a zdraví člověka. Domlouvá proto podmínky takových opatření se státní správou v tom smyslu, že firmě ABC budou poskytnuty úlevy na daních po dobu realizace výstavby a zavádění nové technologie.
- Je de lege lata takový postup možný?
 - Zamyslete se nad možným budoucím trendem využití dobrovolných dohod k ochraně spotřebitele a životního prostředí.
- 4) Na našem vnitřním trhu je prodáván ve skleněném obalu čokoládový krém. Na obalu tohoto výrobku je značka s logem „Zelený bod“ (dvě šipky propojené do tvaru kruhu).
- Zabývejte se povahou, resp. informací této značky pro spotřebitele.
 - Pokuste se uvést ekoznačky, podle kterých se může spotřebitel na trhu adekvátně orientovat.

- 5) Firma R. se zabývá projektováním staveb. Splňuje všechny zákonem předepsané předpoklady ke své činnosti a ze své předchozí praxe může doložit kladné reference. Při zadávání veřejné zakázky, o kterou se uvedená firma uchází, je uveden jako jeden z parametrů, ke kterým bude při výběru uchazeče přihlíženo, že uchazeč má navíc certifikaci podle norem řady ISO 9000.
- Nejedná se o diskriminační požadavek, zejména ve vztahu k menším firmám?
 - Zabývejte se povahou norem řady ISO 9000, resp. 14000.

VI. seminář – kontrolní mechanismy, zopakování vybrané problematiky

- 1) Paní V. má v úmyslu komerčně provozovat koupaliště. Obává se však, že ve vztahu k ochraně zdraví spotřebitelů by musela splňovat náročné zákonné požadavky.
- Proveďte pro paní V. právní rozbor.
 - V případě, pokud by např. v koupališti byl zaznamenán výskyt sinicí či bylo-li by koupaliště jinak mikrobiálně znečištěno (návštěvníci koupaliště by mohli mít i zdravotní komplikace), jaké odpovědnostní následky může mít tato okolnost?
- 2) Obchodní společnost J., s r.o. propaguje své výrobky – automobily- tak, že na reklamě uvádí, že věnuje část zisku z prodeje na účely ochrany zdraví a životního prostředí. Ve skutečnosti však je poskytovaný příspěvek zanedbatelný vzhledem k ceně výrobku.
- Proveďte analýzu takového jednání.
 - Zabývejte se zejména kontrolními mechanismy.
- 3) V prodejní síti se objevily nedostatečně vyuzené makrely, při jejichž požití došlo k onemocnění několika set spotřebitelů salmonelózou. Jeden spotřebitel na následky onemocnění zemřel.
- Které kontrolní orgány jsou příslušné se danou problematikou zabývat? Jak postupovat při střetu kompetencí kontrolních orgánů?
 - Jaké odpovědnostní důsledky lze dovozovat?
- 4) Obec O. chce regulovat provozní dobu hostinských provozoven, heren a obdobných provozoven služeb, tak, aby nedocházelo k nadměrnému obtěžování občanů hlukem či vibracemi jejich produkcí nebo provozem v nočních hodinách.
- Zabývejte se legitimitou takové regulace.
 - Mají provozovatelé zařízení, na která by se uvedená regulace vztahovala, možnost uplatňovat vůči obci O. nějaké satisfakční nároky? Svůj závěr odůvodněte.
- 5) Zásilková služba nabízí v televizní reklamě prodej nožů ze speciální nerez oceli, a to s doživotní zárukou, která je poskytována i tehdy, pokud poškození nožů zaviní sám spotřebitel.
- Zabývejte se právními nároky spotřebitele, který bezprostředně po koupi (dodání) takových výrobků zjistí jejich poškození, popř. okolnost, že nedosahují reklamou slibovaných parametrů.
 - Uveďte orgány veřejné moci, které jsou příslušné se věcí zabývat. Blíže rozved'te.

